

Juht tänab

Suur tänu **Malle Tustitile** ja tema abilistele keelekonverentsi korraldamise eest! Suur tänu kõigile esinejaile ja juhendajaile ja meie külalisele **Pille Sepale**, KG 28. lennu vilistlasele!

Marit Tarkin,
humanitaarosakonna
juhataja

Täna 9.a klassi võistkonda (**Riin Nõukas**, **Kati Vahter**, **Kelly Talvistu** ja **Birgit Verbitski**), kes saavutas Kuressaare-Ventspils keskkonnateemalisel viktooriinil 3. koha.

Reene Kanemägi,
loodusteaduste osakond

Täna keelepäeva tublisid abilisid: emakeeleõpetajaid **Maritit**, **Maretit**, **Merlet**, **Evet**, **Heidit**; esinejaid ettekannetega **Laura Oolupit** ja **Vahur Varrist** 9.a klassist, **Deisi Juns**i ja **Karin Visnapuud** 11.b klassist, **Riin Nõukast** ja **Kelly Talvistut** 9.a klassist, **Riin Oeselga** ja **Kristi Nõukast** 10.a klassist, **Kuukiviklubi**; **Jorgen Holmi**, **Kristiina Aderit**, **Henry Kunstmanni** 12.d klassist; ürituse tublisid juhate **Triin Lõbusat** ja **Merilin Peebot** 11.a klassist; **Morten Merilat**, **Jürgen Otsa** ja **Riho Eichfussi** 11.a klassist tubli esinemise ja ruumi korda seadmise eest; **Elsa Voojärve**, **Kaire Raudseppa**, **Pirgit Põldu**, **Liis Kadakat** ja **Reelika Roosti** 11.a klassist ruumi kordaseadmise eest; ajakirjanikku **Diana Ränka** ja kaunite kutsete valmistajat **Maarja Helmi** 11.a klassist; kuulutuste tegijat **Martin Valget** 12.d klassist; **Gert Lutterit**, **Urve Aedmad**, koolituskeskust **Osilia**; meie kooli vilistlast **Pille Seppa** Rahva Raamatust ja **Enda Naaberit**. Aitäh häid kuulajaid ja kõiki, kes oma hea mõtte ja tahtega ürituse toimumisele kaasa aitasid.

Malle Tustit,
emakeelepäeva konverentsi
peakorraldaja

Lk. 3 Hispaanias on karnevaliaeg - Kertu ja Karsten muljetavad

Lk. 5 KG emakeelekonverents oli pühendatud Johannes Aavikule

Lk. 6 Talispordiga on selleks aastaks ühel pool! Elagu talispordit!

KGst jõudsid Keeletegu 2010 finaali kaks põnevat projekti

Saaremaa keeleteolised koos Contra, Jüri Valge ja Vastseliina Gümnaasiumi direktori Neeme Lumiga

Emakeelepäeval, 14. märtsil toimub Vastseliina gümnaasiumis 2010. aasta parima keeleteo konkursi lõpuüritus. Toimuvast oli veebis otseülekanne. Sündmuse salvestust vaadata aadressil <http://uttv.ee>.

Kuressaare Gümnaasiumist osalesid pidulikul lõpuüritusel kaks Keeletegu 2010 kandidaati: KG eesti keele osakond: **Marit Tarkin**, **Maret Laurson**, **Malle Tustit**, **Eve Tuisk**, **Merle Rekaya**, **Heidi Truu** - lugemisaastale

pühendatud kompaktsel läbi aasta toimunud ürituste sarjaga "Laisk laps parsil, hea laps loeb raamatut"; ja klassiõpetajate osakonnast **Ene Riis**, **Raina Tiidovee**, **Raina Rääp** - õppematerjaliga "Loe ja mõista. Töö teabetekstidega".

Saare maakonnast on kolmaski Keeletegu 2010 kandidaat **Lumanda Põhikoolist Liia Raun** ja **Tiina Talvi** - August Mälgule pühendatud rannajuttude võistluse korraldajad.

Emakeelepäeva tähistamine

Vastseliina Gümnaasiumi aulas oli väärikas. Kaheteistkümne finalistit hulgas oli väga erinevaid keelesaavutusi, võimast oli kandideerida kõrvuti EV presidendiga ja ansambliga Metsatöll. Kõigist vabariigi haridusministritest koosnev žürii tunnustas kõiki finaliste ja peapreemia pälvis eestikeelne hääluhendamise pimedate tehnilistele abivahenditele.

Marit Tarkin,
eesti keele õpetaja

Juht tänab

Tänu õpetaja **Malle Tustitile** ja tema meeskonnale kooli emakeelepäeva konverentsi korraldamise ja läbiviimise eest! Tänu esinejatele ja nende juhendajatele.

Anu Saabas,
õppealajuhtaja

Täna noorsootöösakonna juhatajat **Anneli Meistersoni** ja aktiivseid 9.a klassi õpilasi kooli esindamise eest Rahvuskooper Estonia noorte teatrihappeningis Armastus salakaubaks.

Tiia Leppik,
Inspira juhataja

Teated

10.-11. märtsil toimunud seminaril "Kujundav hindamine õppeprotsessis" tutvustas koolijuhtidele kogemusi oma õpetajapraktikast ka Marit Tarkin.

Maidu Varik,
õppealajuhtaja

Veealune näitus „Silmad vees“ meie basseinis

Ürituste sari „Silmad vees“ liigub linnast linna ja 13-19. märtsil on kõigil meie kooli ujula külastajatel võimalus vaadata harrastussukeldaja ja rahvusvaheliselt tunnustatud professionaalse fotograafi Kaido Haageni veealust näitust. See originaalne väljapanek keskendub veealuse maailma imedele.

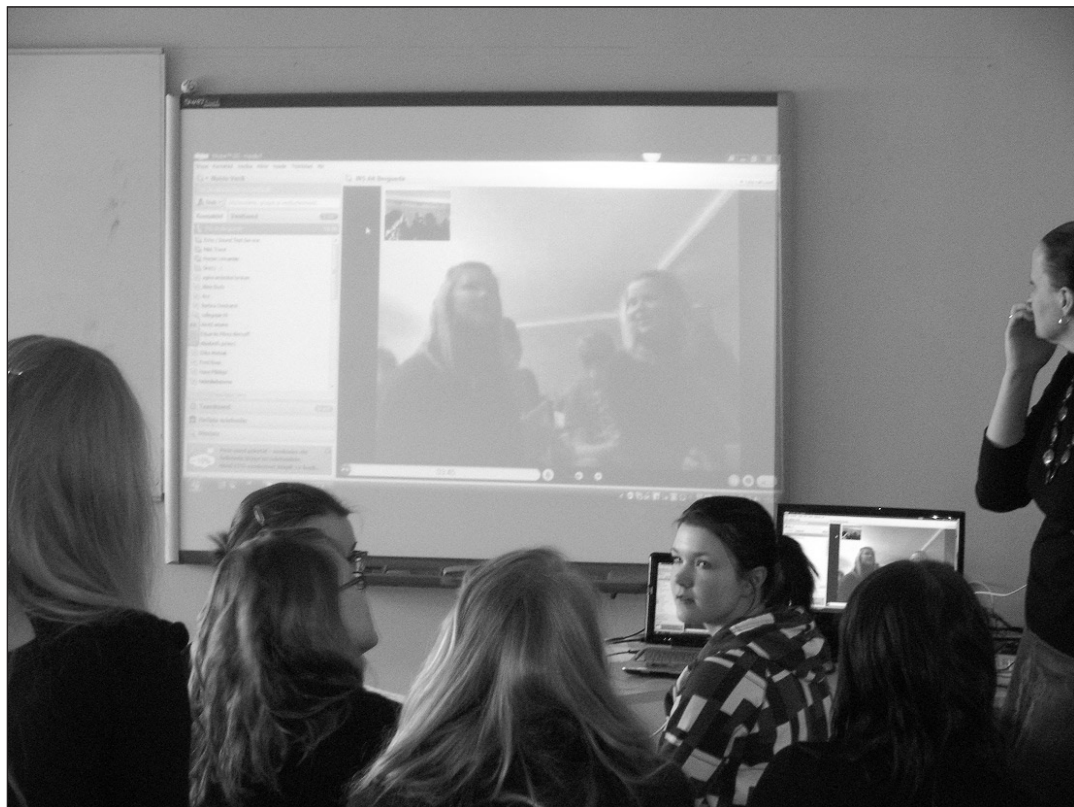
Veealuses kunstisaalis on võimalus tõtt vaadata halli hüljesega, mille autor pildistas möödunud suvel Vilsandi lähedal Läänemeres ja on praeguseks juba üle maailma palju kuulsust kogunud. Võimalus tutvuda veel erinevate kalade ja mereelulatega.

Näituse imetlemiseks võtke kaasa snorgeldamise mask! Võimalus ka laenutada.

Näituse viimasel päeval – laupäeval, 19. märtsil kell 12-15 pakub Eesti Sukeldujate Klubi kõigile soovijatele teha basseinis proovisukeldumisi täisvarustusega 7 euro eest.

Eredaid kunstielamusi!

Norma Helde,
ujula juhataja

Karmen ja Heleri käisid Skype'i abil KGs. 9. märtsil skaipisid KG projektigrupi õpilased Karmeni ja Heleri klassiga Kataloonias - räägiti oma tegemistest ja põnevatest reisidest Barcelonasse ja Andorrasse ning paljust muust. Eelmisel nädalal osalesid tüdrukud Skype'i kaudu 11.a klassijuhatajatunnis.

Vastlapäeval pikka liugu laskmas

Uus spordiala - kolmikkelgutamine Kaarma maalinnal

Minu jaoks algas vastlapäev 5. märtsil Saare Leiba minekuga, sest minu ema oli meie klassi vastlapäeva korraldaja ja pidi vastlakuklid muretsema. Kui olime need peale võtnud, hakkasime sõitma Kaarma maalina poole, sest seal algas meie vastlapäeva üritus.

Ilm oli päris tuuline, aga

sellest polnud midagi, sest nii oligi lähedam kelgutada. Leidsime tüdrukute jaoks uue viisi alla laskmiseks. Me hoidsime naabri kelgust kinni ja lasime alla kahekesi, kolmekesi, neljakesi, viiekesi ja koguni kuuekesi.

Siis hakkas juba kõigil kõht tühjaks minema, aga enne söömist tuli veel pi-

kima liu võistlus. Lastest võitsid Timmo ja Leissi, vanematest aga Endry isa ja Leissi ema.

Edasi läksime vastlakukleid sööma ja sooja kummeliteed jooma. See päev oli väga tore!

Rahel Kirs
3.c klass

Hispaanias on karnevalide aeg tantsu ja lauluga

Üle Hispaania tähistatakse märtsi alguses karnevali ning meie käisime 5. märtsil Baga karnevalil. Kuna traditsiooniks on end kellekski riietada, tegime end kõik kolmekesi hipideks. Olime seal koos oma klassiõe, tema õe ja nende sõpradega.

Kella 9 ajal jõudis karnevali rongkäik Bagasse. (See sai alguse Guardiolas - umbes 3 km kaugusel Bagast, Lluisi elukoha lähedalt). Tänavatel oli massiliselt rahvast, kõigil kostüümid seljas. Olid ka suured grupid, kes olid end kõik ühtemoodi riietanud ning kes hiljem esitasid ka tantsukava. Oli smurfe, Peeter Paane ja Tinkerbelle, lambaid, piraate, papagoisid, tulitorjujaid, politseisid, narre, tinasõdureid jms. Väikeste gruppidega oldi riietatud veel erinevalt, oli võlureid, nõidu, kloune jms.

Suurtel gruppidel oli tehtud ka suured rataste peal sõitvad alused, mis läksid ka võistlusele nagu nende gruppide tantsunumbriki.

Kõigepealt toimus rongkäik, millega linnarahvas ühines. Muusika käis, meeleolu oli väga lõbus ja rahvas tantsis.

Kella 10 ajal hakkas kooli vastas olevas spordihoones/saalis suur õhtusöök. Söögiks oli traditsiooniline tomatisai singi-

Meie vahetuskooli kaks vanemat klassi

ja juustuvalikuga ning magustoiduks küpsiseid ja üht katalaani kreemi moodi pudingit. Kõik seal ei söönud, ainult need, kes olid endale õhtusöögi tellinud, kuid sööjaid oli siiski üsna palju.

Peale sööki algasid gruppide esitlusnumbrid. Suurt vaeva oli selle karnevaliga nähtud küll. Enamik tantsunumbreid olid väga lähedad ja muusika oli lõbus ja enamasti traditsiooniline

kataloonia muusika, mida rahvaski kaasa laulda oskas.. Oli ka veidi igavamaid tantsukavasid.

Kella 12 või 1 ajal hakkas pihta tavaline disko. Selleks ajaks vahetasime meie oma hipiriided tavaliste vastu välja ning läksime samuti tantsima. Nägime palju klassikaaslast ja tuttavaid ja üldiselt oli väga mõnus. Muusika oli väga vahelduv - oli nii traditsioonilist

muusikat, kui ka kõigile tuntud klubihitte. Aeg möödus väga lõbusalt ja kiirelt ning magama saime alles kella 5 ajal.

Järgmisel päeval toimus Guardiolas veel väike karnevali lisa, kus osad grupid esitasid keskplatsil taas oma tantsunumbreid ja rahvas vaatas. Karnevalid toimusid üldse peaaegu igal pool. Meie vahetusõde Laia käis samal päeval karnevalil Bergas, mis oli muidugi palju suurem ning samal ajal oli ka karneval kodukülas Gósolis. Sel nädalavahetusel (12. ja 13. märts) toimus karneval Gósoli lähedal asuvas külas nimega Saldes ning paljude meie klassikaaslaste koduklas La Poblas. Meie aga sinna ei saanud minna, sest maa oli taaskord kattunud märja lumega ning terve laupäevase päeva sadas tihedat, laia ja märja lund veel juurdegi.

Karmen Olesk,
vahetusõpilane Hispaanias

Karnevalil

Kuldsuud elavad ikka Saaremaal

Aga ükskord algab aega, mil rehetost on saanud taristu ja Eesti koolinoored peavad kõnesid nii poliitilistel kui filosoofilistel teemadel. Meie rõõmuks on see aeg alanud.

4. ja 5. märtsil toimus Põltsamaal üheteistkümnemes vabariiklik kõnekonkurss „Kuldsuu 2011“, millest võtsid osa parimad Eesti kõnelejad. Osalejaid oli sel aastal 17, sealhulgas 5 saarlast: **Mairo Tänav, Mikk Maasik ja Linda Lapp** Kuressaare Gümnaasiumist, **Mihkel Lember** ja **Kristjan**

Lukk Saaremaa Ühisgümnaasiumist. Saarlastel läks konkurss väga hästi: **Kristjan Lukk** ja **Mihkel Lember** jõudsid finaali. Kuldsuuks pärjati sel aastal „Eesti patrioot“ **Mihkel Lember**.

Kõikidele kõnelejatele oli antud kõnelemiseks kaks teemat, mille vahel nad valida said: „Aga ükskord algab aega“ ja „Rehetost taristuni“. Kõnelejad pidid esimese kõne esitama peast. Edasi pääsenud kuuele finalistile anti kõne teemaks „Miks“ ning võisid kasutada ka abimaterjale. Finalistid suutsid

teema endale väga kohaseks muuta ja said rääkida parajasti sellest, mis nendele kõige sobivam tundus. Kõned kujunesid nii kaasakiskuvateks ja humoorikateks, et olekski võinud neid kuulama jäädagi.

Kõnelejad hindas žürii koosseisus **Härmo Saarm**, avaliku esinemise koolitaja, **Toomas Lõhmuste** Raadioteatrist, **Riina Koolmeister** Haridus- ja Teadusministeeriumi keeleosakonnast, **Kuldsuu 2010 II koht Jane Saluorg**, suure staažiga kõnevõistlustest ja -laag-

rist osavõtnu **Pamela Maria Eesmaa**.

Lisaks konkursile saime osa võtta ka kõnekoolitusest, mida viisid läbi Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikateedri III kursuse tudengid. Õpetati harjutusi, kuidas häält paremini lahuti saada ja kuidas valjemini rääkida.

Kokkuvõtteks tuli konkurss osalejatele väga suureks kasuks ja anname endast kõik, et saadud teadmised ka edasi anda.

Linda Lapp,
11.c

Joseph Goebbels: “Kui kuulen sõna “kultuur”, siis haaran revolvri järele.”

„Siin on, mida vaadata, mida kuulata ja nalja saab ka!“ ütles **Mikk ja tõmbas Lindal tooli alt ära nii, et kogu saal kajas kiljatusest. Tuhanded pead pöörasid meie, ainukeste võõramaalaste poole. „Ja tähelepanu saime ka!“, lausus Mikk uhkelt.**

Pühapäeval, 13. märtsil toimus Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumis väitlusturniir. Enamiku osalejatest moodustasid pärnakad ning üritusele lisasid sära kaks Saaremaa võistkonda. Loomulikult oli tegemist KG väitlusklubi meeskondadega, mille moo-

dustasid **Erkki Etverk, Mairo Tänav ja Mikk Maasik ning Mari-Liis Sepp, Linda Lapp ja Ann Raun**.

Väitlusteemaks oli „Riik peaks oluliselt muutma kultuuri rahastamise põhimõtteid“. Nädal aega tihedat uurimist ja info otsimist, argumentide kokku panemist ja omavahelist harjutamist - ja võisimegi Pärnu poole sõitma hakata. Vastuvõtt oli väga soe ja meeldiv. Turniiri avamisel tervitati meid isiklikult ja tähelepanu pöörati meile rohkem kui küll. Oli me ju „söörömöölsöd“.

Meie tüdrukute võistkond oli koos ja väitles tur-

niiril esimest korda. Sellest hoolimata läks meil väga hästi: kaks korda olime jaa-tajad, kord eitajad ning saime esimest korda väidelda ka plaaniväitlust. Poiste võistkond aga oli natuke kogenum. Koos on nad alates oktoobrist ning turniiril saavutasid nad kolmanda koha.

Kokkuvõtteks oli tegemist ühe sisuka päevaga, mis andis meile juurde loogilist mõtlemist, argumenteerimist, eneseväljendus- ja esinemisoskust. Oskus teisi kuulata ja oma mõtteid argumenteeritult väljendada läheb meil vaja igapäevases elus rohkemgi kui arvata

oskame. Soovin, et ka meie kool jõuaks tasemeni nagu Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium, kus õpilased väitlevad juba 8. klassis ja räägivad kiirelt, kuid soravalt ja loogilises järjekorras oma mõtteid.

Pühapäeval väidelnud väitlejad tänavad juhendajat **Marit Tarkinit** selle võimaluse eest ning loodavad, et taolisi üritusi tuleb veel.

Linda Lapp,
Turniiril osalenu ja KG
väitlusklubi liige

Noorte Teatrihappening "Armastus salakaubaks".

13. märtsil Rahvusooperis Estonia Meie kooli õpilased andsid panuse kostüümide valmistamisel, grimeerimisel, dekoratsioonide valmistamisel ning näitlemisel.

Meie oma emakeelepäeva keelekonverents

14. märtsil tähistatakse Eestis üleriigilist emakeelepäeva. Selle päeva tähistamise mõtte algataja oli Sondas elav kooliõpetaja ja keelemees Meinhard Laks.

Kuressaare Gümnaasiumis toimus kolmandat aastat järjest õpilaskonverents, mis leidis seekord aset 10. märtsil kell 14:00 auditoriumis. Selleaastane üritus oli pühendatud Saaremaalt pärit keelemehle Johannes Aavikule, kelle sünnist möödus 8. detsembril 130 aastat.

Ürituse avasid 11.a klassi noormehed Morten Merila, Jürgen Ots ja Riho Eichfuss, kes esitasid umbkaudu 50 kuulajale Johannes Aaviku mõtteid. Järgnesid õpilaste ettekanded Johannes Aavikust, kus kõneldi nii tema keeleuudendustest, uudissõnadest, tegevusest ja seotusest Noor-Eesti rühmitusega kui ka paikadest, millega Aavik seotud oli. Lisaks sellele räägiti veel president Toomas Hendrik Ilvese poolt välja kuulutatud võistlusest Sõnaus, mille eesmärgiks oli rikastada eesti keelt uute sõnadega.

Esimesena tutvustasid 12.d klassi õpilased Kristiina Ader, Jorgen Holm ja Henri Kunstmann kuulajas-konnale Johannes Aavikuga seotud paiku Kuressaares. Saaremaal Laimjala vallas sündinud keeleteadlase elulugu on lahutamatu seotud Saaremaaga. Ta õppis praeguse Kuressaare Vanalinna kooli majas, musitseeris Kuursaalis ning vedas kohalikku salajast õpilasühendust, mis tegutses Uuel tänaval. 19. sajandi lõpul ostis Jakob Aavik (Joosep Aaviku isa) oma vennale Mihkel Aavikule Kuressaares Sepa tänav 9 (hilisem Vallimaa 7) asuva majavallduse koos aianduskrundiga, kus hetkel tegutseb Aavikute majamuuseum.

Järgnes Aaviku keeleuudendustest kõnelev ette-

kanne, mille esitasid Laura Oolup ja Vahur Varris 9.a klassist. Johannes Aavik algatas keeleuudendusliikumise. Ta leidis, et pole suuri erinevusi eesti murrete ja soome keele vahel. Ta laenas sõnu soome keelest, tuletas neid või lõi hoopis uusi tehissõnu. Tema meelest pidid uued sõnad olema otstarbekad, ilusad, lihtsad ja omapäraseid.

Aaviku seotusest Noor-Eesti rühmitusega rääkisid 11.b klassi õpilased Deisi Juns ja Karin Visnapuu, kes vaatlesid Johannes Aaviku kaks artiklit. „Noor-Eesti arvustuses“ esitas ta terve rea küsimusi, et analüüsida rühmituse olemust. Ta arvustas ka A. H. Tammsaare novelli „Üle piiri“, tuues esile teose kitsaskohad: tege-

laste iseloomude kahvatuse, disharmonia sisu ja vormi vahel ning morfoloogilised vead. Kuid kõigele sellele lisaks kiitis ta Tammsaare keeikasutust antud novellis, kuna see oli parem, puhum ja järjekindlam kui tema eelmistes teostes.

Uudissõnadest tõlketöös räägiti E. A. Poe novellide põhjal. Esinejateks olid Riin Nõukas ja Kelly Talvistu 9.a klassist. Aavik propageeris oma sõnu brošüüride, artiklite ja loengute kaudu. Igapäevaselt leiab kasutust üle 40 Johannes Aaviku poolt loodud sõna, kuid on ka sõnu, mida kasutatakse väga vähesel määral.

Õpilaste ettekanded lõpetas ülevaade võistlusest Sõnaus. Ettekande esitasid Riin Oesalg ja Kristi

Reinfeldt 10.a klassist. 593 inimest 2123 sõnaettepanekuga osales president Toomas Hendrik Ilvese välja kuulutatud sõnavõistlusel. Ettekande lõpetas väitlusklubi Kuukiviklubi laul, kus oli kasutatud just neid samu sõnu sõnavõistluselt nagu näiteks avaõiguslik (avalikõiguslik), taristu (infrastruktuur), toimeabi (humanitaarabi) jne.

Emakeelepäeva konverentsi külastasid ka kaks külalist: Rahva Raamatu müüja Pille Sepp, kes tutvustas lähemalt raamatute kirjastamist ja kaubandust, ning Enda Naaber, kes kutsus üles hoidma ja austama oma kaunist emakeelt.

Diana Ränk,
11.a

24. Kuressaare Gümnaasiumi MV ujumises

Klassidevaheline 4 x 50 m teateujumise absoluutne-tabel.

1. 7.a Kirsti Kask, Kätlin Mägi, Kert Mandel, Karl-Patrick Lauk 2.21,32

2. 11.c Roland Valgelin, Kevin Soon, Kersti Sepp, Stina Silluste 2.22,59

3. 12.c Keidi Saks, Laura Killandi, Karl Sepp, Marten Truu 2.23,13

4. 12.a Triinu Toon, Tiitu Jõgi, Erkki Põld, Timo Lempu 2.26,69

5. 6.a Kerli Adamson, Sandra Mägi, Vaiko Oder, Henri Kelder 2.32,36

6. 10.a Kaisa Silluste, Li-sette Toplaan, Rene Riim, Martin Paalits 2.43,44

7. 6.b Katrin Kane, Sandra Teras, Harlis Siinor, Tauri Põldema 2.46,46

Poisid				50 m vabalt	Tüdrukud			
1.	Tauri Põldema	6.b	29,01		1.	Kaisa Silluste	10.a	33,09
2.	Marten Truu	12.c	29,49		2.	Johanna Randmets	8.a	35,89
3.	Roland Valgelin	11.c	29,59		3.	Kätlin Mägi	7.a	39,03
				50 m rinnuli				
1.	Tauri Põldema	6.b	42,86		1.	Kirsti Kask	7.a	45,97
2.	Kert Mandel	7.a	44,54		2.	Kaisa Silluste	10.a	46,22
3.	Henri Kelder	6.a	48,01		3.	Johanna Randmets	8.a	47,64
				50 m selili				
1.	Tauri Põldema	6.b	33,13		1.	Kaisa Silluste	10.a	38,40
2.	Vaiko Oder	6.a	38,09		2.	Kirsti Kask	7.a	44,54
3.	Kert Mandel	7.a	38,64		3.	Merzeede Liis Ork	2.a	53,97
				50 m liblikat				
1.	Marten Truu	12.c	29,99		1.	Johanna Randmets	8.a	42,22
2.	Kert Mandel	7.a	37,76		2.	Kätlin Mägi	7.a	47,02
3.	Henri Kelder	6.a	38,83		3.	Anna Terese Nurk	3.b	1.07,5

8. 7.b Meeri Martinson, Helmi Lõhmus, Mihkel Šesterikov, Romet Algo 3.01,38

9. 5.a Daigi Lest, Agnes Paju, Hendrik Lillemets, Patrick Lomp 3.12,04

10. 4.a Eliise Maripuu, Liisanna Himmist, Lauri Aavik, Laes Raun 3.31,91

11 3.a Diana Ley, Anna-

bel Sagor, Vahur Vessik, Juhan Soon 3.32,81

12. 4.b Liis Keel, Hanna Tammel, Joosep laus, Eke-ao Nettan 3.33,42

13. 3.b Anna-Terese Nurk, Tregetter Ling, Kert Kivi, Märten Lehto 3.49,80

14. 3.c Karen Lopp, Natali Koppel, Karl Orest Kapsta, Timo Toll 4.07,77

Vanusegruppide kaupa

10.-12. kl 11.c, 12.c, 12.a, 10.a
7.-9. kl 7.a, 7.b

4.-6. kl 6.a, 6.b, 5.a, 4.a, 4.b
3. kl 3.a, 3.b, 3.c

7.-9. kl 7.a, 7.b

4.-6. kl 6.a, 6.b, 5.a, 4.a, 4.b
3. kl 3.a, 3.b, 3.c

Norma Helde,
võistluste peakohtunik

Väärrikas punkt suusahooajale

Selleks aastaks hakkab suusahooaeg lõppema. Pakkus ta meile paljut – kord suurt sula, siis karedat pakast. Võimaluse suusatada said küll kõik soovijad. Võib öelda: kes tahtis, leidis võimaluse, kes ei tahtnud, leidis põhjuse. Aga tore, ilus ja vahva oli see talv.

Meie parimad said igatahes hea ettevalmistuse maakonna meistrivõistlusteks. Seekord jällegi olime maakonnas parim kool ja seda veenva edumaaga. Enamikes vanuseklassides tuli ka esikoht meile. Esikolmikus olime kõigis vanustes.

Kõige suurem lugupidamine ja tänu tuleb öelda perekond Toplaanele. Johanna, Lisette, Maarja ja Karl Jakob – kõik võitsid oma vanuseklasside distantsid. Võitjad oma vanuseklassides olid ka Silver Vahstein (poiste D kl) ja Karl Patrick Lauk (poiste B kl)

Esikolmikusse sõitsid enast veel tüdrukute D vanuseklassis Hanna Tammel II koht ja Eliise Maripuu III koht. Kati Raim oli II C va-

Ka Saaremaa talv kasvatab tõsist suusapõlvkonda

nuseklassis, Johanna Maripuu III B klassis. Noormees- te juunioride seas oli Oliver Mändla II ja Kevin Soon III.

Kuue parema seas olid Saimon Moondu (IV koht C kl), Raimo Prants (VI koht B kl) Jaan Martin Raik (A kl.

VI) Juunioride seas Ronald Paju V koht ja Mairo Tānak-Tānav VI koht.

Kiituse ja tänu väärivad kõik osalejad, ka õpetajatele tänud, sest kõik koos saavutasime gümnaasiumide seas I koha 559 punktiga. Järgne-

sid SÜG ja Leisi kk.

Jääme ootama uut talve ja suusatamist.

P.S. Huvilised saavad protokollidega tutvuda võimla teadetetahvilil.

Sirje Metsküll,
spordiosakonna juhataja

II kooliastme kodu-uurimused

KG II kooliastme õpetajad andsid õpilastele huvitava e-õppepäeva - koguda vanavanemate mälestusi. Parimad kodu-uurimistööd saadeti Johannes Käisi seltsi korraldatud konkursile.

Johannes Käisi selts kutsub 3.-6. klassi õpilasi üles kodu-uurimistööle, üldteema on „Kodu. Pere-kond“, et ergutada huvi kodu ja kodukoha vastu ning õpetada lapsi hoidma ja talletama perekonna mälestusi. Kõik saab alguse algusest – ka huvi ja oskus jäädvustada seda, mis praegu tundub tavaline ja ehk ka ebaoluline, aga mõne aasta pärast on see suur mälestus. Mälestuste kogumine on oluline osa ka põlvkondadevahelise kokkukuuluvustunde hoidmisel. **Meie KG pakub järgmistes lehetedes lugemiseks põnevaid mälestusi...**

Minu ema lapsepõlv ja kooliaeg

Minu ema sündis 36 aastat tagasi Tallinnas, kuid oma mäletamist mööda on ta elanud Saaremaal Põide vallas.

Lasteaeda Orissaares läks ema 6-aastaselt, sel ajal polnud lasteaed kohustuslik. Tuli tõusta hommikul kella 6 paiku ja isa-ema käe-kõrval bussi peale minna.

Emal oli ka neli aastat vanem vend Neeme, kelle-ga koos sai igasuguseid asju ette võetud, kakeldud ka, sest missugune poiss see ikka viitsib noorema õega jännata. Ema mäletab, et vend oma sõbraga sõitsid jalgratatega eest ära ja tema pidi jalgsi järele vudima.

Suviti oli neil vennaga tore mäng - varjude eest

ära jooksmine. Suvel kaob ju päike mõnikord pilve taha ja tuleb siis jälle välja, nende päikese tekitatud varjude eest oli põnev joosta.

Ema kooliaeg algas 1982. aastal väikeses Tornimäe koolis. Tema õpetajaks sai Ruth Jasmin, kes oli tema ja ta klassikaaslaste arvates maailma parim. Nende klassis oli vähe õpilasi, ainult kaheksa.

Ka kool ise oli väike ja kaaslased sõbralikud. Ema pinginaaber oli Kaie, kes on ka praegu tema parim sõbranna. Tundides käis õppetöö nagu praegugi. Kuna lapsi oli vähe, siis pidid arvestama, et iga tund võidakse vastama küsida. Lastelt nõuti küll lihtsamaid asju,

lapsed said rohkem olla lapsed, puhata ja mängida.

Ema mäletab, et koolis hakati esimese asjana tähti õppima, ei pidanud kohe lugeda oskama. Ema lemmikained olid muusika, kunst ja eesti keel, matemaatika ei ole talle kunagi eriti meeldinud.

Koolis kirjutati sule ja tindiga, vihiku vahel oli kuivatuspaber, millega sai üleliigse tindi ära kuivatada. Kanti koolivormi ja tihti kontrolliti kammi, taskurätti ja käterätti.

Vahetundides joosti ringi või mängiti kummikeksu. Ema ja sõprade meelispaik oli koolimaja ees kasvavate suurte kuuskede all, kus sai ennast ära peita ja teisi luu-

rata.

Koolil oli väga ilus kooliaed, kus lapsed pidid peenraid hooldama, suvel oli igal õpilasel oma kindel aeg, mil-lal tuli aias tööl käia. Sügiseti käidi sovhoosipõldudel kartuleid võtmas, mida ka lõkkel tuha sees küpsetati.

Käidi ka aiandis õunu korjamas.

Veel on emal meeles igal kevadel toimuvad kooli pil-distamised. Tehti klassipilt ja koolipilt. Kogu koolipere mahtus pildile ja väga tore on nüüd neid pilte vaadates kooliaega meenutada.

Mälestused pani kirja

Carolina Rahnel,
4.b

Minu ema lapsepõlvemälestus jõuludest

Oli jõululaupäev, aasta 1985.

Õues oli maad katmas paks lumekiht. Minu vana-vanaema ja vana-vanaaisal oli maal majapidamine, kus oli palju loomi. Neil oli traditsiooniks käia jõulude ajal kirikus ja nii ka nendel jõuludel.

Tavaliselt võtsid ettevalmistused kirikusse minekuks päris palju aega, sest vaja oli lapsed riidesse panna ja hobune ree ette raken-dada.

Kirikusse oli kaks teed, head teed mööda minnes oleks tee pikkus olnud 13 km ja lühemat teed mööda, kus pidi sõitma üle põllu, 8 km.

Pandi siis lapsed riidesse ja riidesse tuli panna hästi soojalt, sest hobusega min-

nes oleks lastel muidu külm hakanud. Lapsi oli kolm, minu ema, tema õde, kes oli kõige vanem ja vend, kes oli kõige noorem. Kui lapsed riides olid, mindi õue ja pandi lapsed reele tekkide sisse mähituna istuma.

Väljas oli päris külm ilm ja lumi kriuksus jalgade all kui saani mindi. Minu vana-vanaisa juhtis hobust ja ema õde istus ees tema kõrval, minu vana-vanaema istus minu emaga keskel ja minu vanaonu istus minu ema vennaga kõige taga.

Õues oli juba üsna pime-daks läinud nagu talvel ikka. Teele asuti rõõmsa tuju-ga ja otsutati minna lühemat teed mööda, kus tuli sõita üle põllu. Põld oli täis paksu lund ja hobusel oli päris raske paksu lume sees lii-

kuda. Ilm oli karge ja selge, ning saanisviibijad said silmitseda taevaalaotuses miljo-nit tähte.

Põldude vahel oli väike ojakoht ja sellest kohast üle sõita väga sujuvalt ei saanud ja regi rappus päris korrali-kult. Minu vanaonu ja vana-vanaisa olid jutuhuos ja mitte keegi ei pannud tähe-le, kui saani rappudes ema vend reelt lumehange kukkus. Karjuma ta ei hakanud, sest ta oli päris väike ja tal oli kena soe teki sees olla.

Alles siis, kui minu ema taha vaatas, avastati et ema vend on kadunud. Regi jäeti seisma ja hakati last otsima. Kuna oli juba üsna pime, ei olnud esialgu nähagi, kus ema vend kadunud oli, kuid mõningase vaatluse järel märgati eemal lumes mingit

tumedat küngast, mis ei olnud midagi muud, kui mu ema vend.

Onu siis sumpas läbi paksu lume talle järgi ja kandis ta süles reele tagasi. Lõpuks jõuti ka kirikusse, kus kuulati jõuluteenistust. Sel ajal küll palju jõuludest ei räägitud, vaid hoopis kutsuti neid pühi näärideks ja kirikuski räägiti nääripühadest.

Igatahes said nad kõik kenasti kirikus käidud ja tagasiteel õnneks enam ühtegi viperust ei juhtunud. Aga need jõulud ja see kirikuskäik on kõigil asjaosalistel siiani väga hästi meeles ja naerdakse ikka selle üle kuidas ema vend „reelt maha oli läinud“.

Kristin Kask,
5.a

Lapsepõlv ja noorus on alati väga ilus aeg

Valisin selle teema sel-
lepärast, et mu vanaema on
mulle alati rääkinud, et kui
tema laps oli, võis vahel koo-
list puududa seetõttu, et oli
vaja loomi talitada või läks
kartulivõtuks. Mul oli sellest
raske aru saada, sest praegu-
sel ajal peavad lapsed kõik
päevad koolis käima. Kui
koolis tekkis võimalus te-
ha uurimustöö enda vana-
vanemate lapsepõlve tee-
madel, mõtlesingi kirjutada
vanaema töödest ja tegemis-
test, samuti mängudest, mi-
da lapsed tol ajal mängisid.

Töö põhineb minu vana-
ema meenutustel ja teda ma
siinkohal tänaksingi.

Minu vanaema lapsepõlve kodutööd ja mängud

Minu vanaema Ainu Ka-
nemägi (Aru) on sündinud
1937. aastal Saare maakon-
nas Angla külas. Minu vana-
ema teadlik lapsepõlv jääb
peale sõja aega. Angla küla
ei jäänud ka sõjast puutuma-
ta. Külas põles ära viis maja,
üks nende hulgast oli minu
vanaisa Arvo kodumaja.

Vanaisal tuli esialgu ela-
da peale sõda ajutises kõr-
valhoonesse tehtud toas, mis
on ka praegu alles ja kasutu-
ses õuekõõgina. Uus eluma-
ja valmis 1957. aastal ja seal
elavad minu vanavanemad
ka praegu.

Peale sõda ei olnud kaup-
lustest midagi suurt osta ja
kauplusi oli vähe. Söök tuli
peamiselt oma majapidami-
sest ja selle eest pidid hoolt
kandma ka lapsed. Vanaema
peres kasvas peale tema veel
kaks aastat noorem õde Ur-
ve. Pere kõige noorem laps,
poeg Maidu suri mõnekuu-
sena kõhutõppe, sest peale
sõda ei olnud arstiabi väga
kättesaadav.

Kodus peeti loomi. Olid
lehmad, hobused, sead, lam-
bad, kanad ja kuded. Peeti ka
hanesid, parte ja loomulikult
ka kasse ning koeri. Ka lastel
olid oma töökohustused vas-
tavalt nende võimetele. Lap-
sed käisid loomi karjamaale
viimas ja õhtul koju toomas.
Vajadusel olid lapsed ka leh-
makarjas. Seda juhtus siis,
kui aiad olid viletsad ning
loomad sealt välja läksid.
Karjas olla oli lõbus, sest ko-
gu küla lehmad olid ühel
karjamaal ning karjalap-
si seega igast perest. Karja-
maal mängiti igasugu män-
ge. Peamiseks mänguks oli
kivide mäng. See nõudis kii-
rust ja osavust. Mängijad pi-
did maast haarama viis kivi
ning need kiiresti käeseljale
viskama. Kui mitu kivi käe-
seljale pidama jäi, niipalju
punkte ta sai. Siis visati uued
kivid õhku ning püüti uues-
ti. Võitja oli see, kes kogus
kõige rohkem punkte. Enne
mängu algust tuli otsida või-
malikult lamedad kivid, mis
käeseljale ka pidama oleks
jäänud.

Lastel oli kohustuseks ka
peenraid rohida. Suve tei-
sel poolel, kui peedilehed
olid juba suureks kasvanud,
murti neid sigadele söögiks.
Enne sigadele andmist tu-
li peedilehed katki rahkida.
Selleks oli tehtud terav rahi-
raud. Sellega pidi väga ette-
vaatlik olema, et mitte enda-
le viga teha.

Tüdrukute tööks oli ka
tubade koristamine. Suuri
hooajalisi töid nagu kartuli-
te võtmine tehti kogu perega
ning appi võeti ka külaini-
mesi, sest kartul oli inimeste-
le ja loomadele põhitoiduks.
Kartulite võtmine toimus kä-
sitsi, abiks oli vaid hobune,
kelle abil kartulikotte põllult

Minu vanaema koos enda vanemate (isa Kosti ja ema Olga) ning noorema õe Urvega

ära veeti. Kartulid tuli enne
külmade tulekut ära võtta,
sest külma saanud kartul ei
ela talve üle. Kui hommikul
kätte antud töökohustused
olid tehtud, siis võis mängi-
misele mõelda.

Tüdrukud mängisid kalt-
sunukkudega, kuna ilu-
said kaupluse nukke ei ol-
nud. Lisaks nukkudele olid
mängimiseks puust voolitud
loomad. Selliseid loomi val-
mistasid laste isad või vana-
isad. Suuremad poisid said
ka nende tegemisega hak-
kama. Põhiliseks mänguks
oligi kodu mängimine koos
teiste külalastega. Mängiti ka
kauplust, kus rahadeks olid
puulehed, millega ostu soo-
ritamise eest maksti. Kuna
külas oli sel ajal palju lapsi,
siis sai üheskoos Angla tuu-
likute juures peitust mängi-
da. Lõbu oli seal laialt. Seal-
samas joosti ka võidu ning
harrastati niisama võistlusi.

1945. a sügisel läks va-
naema Karja Mittetäielikku
Keskkooli. Koolitee oli 2 km
pikk, mida tuli jalgsi käia.
Talvel, kui olid väga suured
hanged, siis rakendati ka ho-
bune ree ette ning viidi ja õh-
tul toodi lapsed koolist ko-

ju. Kogu küla lapsed olid ree
peal. Laste vedamine käis
perede kaupa. Iga pere pidi
laste vedamisel osalema.

Koolis oli kaks klassituba
ja kaks kooliõpetajat, kellest
üks oli ka kooli direktor.

Ühes klassitoas õppisid
koos I, II ja III klass. Teises
klassitoas IV, V ja VI klass.
Siia jäid ka vanaema pionee-
riaastad. Kuid see on hoopis
teine lugu, millest saab ju-
tustada mõni teine kord.

Mulle meeldis seda tööd
teha, sest mulle on alati
meeldinud vanaema mäles-
tusi tema noorusajast kuu-
lata. Seekord sain ise olla
küsirollis, mis mulle eri-
ti meeldis. Koos vanaema-
ga lappasime ka vanu pil-
dialbumeid, et selle töö jaoks
vanu fotosid leida. Ka vana-
emale meeldis selle töö tege-
mise juures abiks olla, sest
talle tuli meelde tema lapse-
põlv ning noorusaeg.

Kokkuvõtteks võin vana-
ema sõnadega öelda, et olgu
elu nii raske ja vaene kui ta-
hes, lapsepõlv ning noorus-
aeg on alati väga ilus ning
annab meenutusteks ainet
kogu eluks.

Kadi Riin Kanemägi, 5.b

Meie KG

Kuressaare Gümnaasiumi nädalaleht

Peatoimetaja Merle Rekaya (Merle.Rekaya@oesel.edu.ee)

Küljendaja/kujundaja Gert Lutter (gL@oesel.edu.ee)

Korrektuur eesti keele osakond

Marit Tarkin

Heidi Truu

Maret Laurson

Malle Tustit

Avaldamiseks mõeldud materjalid tuleb saata iga nädala reede õhtuks. Hiljem saabunud materjalid avaldatakse järgmise nädala lehes. Materjalid tuleb saata toimetaja või küljendaja e-posti aadressile.

Kuressaare Gümnaasium
kodulehekül: <http://www.oesel.ee/kg>
e-post: kool@oesel.edu.ee